

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د رسامۍ هنر

شپږم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال ۱۳۹۰ هـ. ش.

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ټیونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز مهمیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د رسامې هنر

شپږم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

الف

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقيق کمیټي

ليکوالان:

۱. محمد ظاهر ظاهري د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنت امر.
  ۲. سید انور میچختیل د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنت علمي غړی.
- تایید او مطالعه:**
- ملي شورا:**

د ولسي او مشرانو جرگې د دیني چارو، پوهني او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د خپرنې او تدقيق کمیټي:

د علومو اکاډمي:

سرخپرونکی عبدالواجد واحد د علومو اکاډمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئیس.

ډکریا ملانې د علومو اکاډمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز علمي غړی.

د کابل پوهنتون:

پوهندوی محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو خانګي استاد.

د هنرونو مسلکي لېسه:

دپوهني وزارت:

۱. سعدالدین شپون د پوهني وزارت سلاکار.

۲. نفیسه پوپلزي د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنت علمي غړي.

۳. محمد غالب الله یار د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنت علمي غړی.

۴. محمد شفیق برنايار د هنرونو د مسلکي لېسي ښوونکی.

۵. بلقیس احمدي د هنرونو د مسلکي لېسي ښوونکي.

د محتوياتو، سياسي، فرهنگي، او ديني برخو د خپرنې او کره کټي کمیټي.

ډاکټر عطاء الله واحديار د پوهني وزارت ستر سلاکار او د نشریاتو رئیس.

ډکټر محمد يوسف نیازی د پوهني وزارت سلاکار.

د مؤلف مرستیال محمد سهراب ديدار.

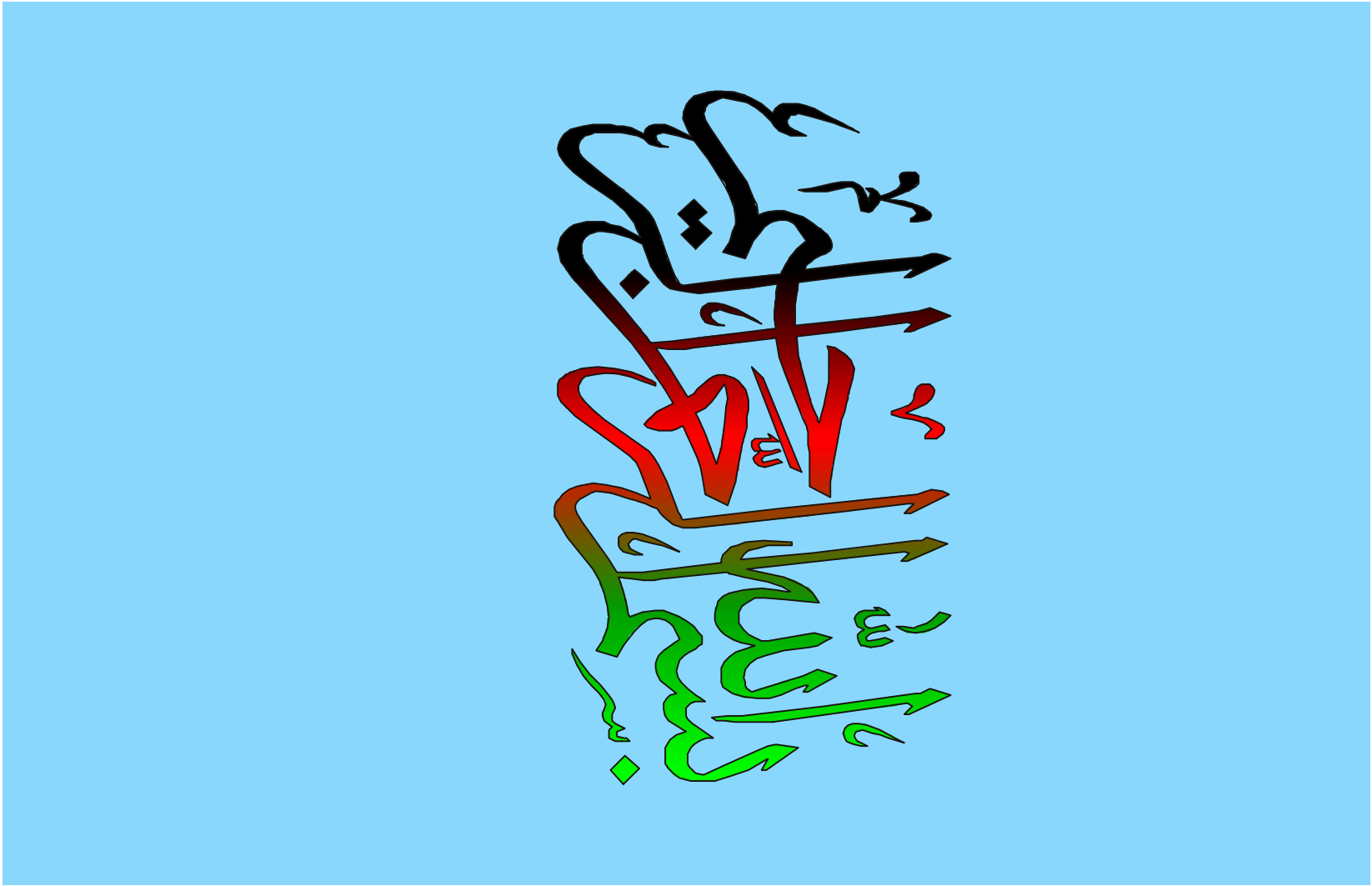
د خپرنې او تدقيق د څارني کمیټه:

— ډکټر اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا، د ښوونکو د روزنې او د ساينس مرکز معين

— ډکټر شېر علي ظریفې د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول

— د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

کمپوز او جوړولان: رحمت الله غفاري

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی   دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د توري   هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی   د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو   د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي   پامپریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي   هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل خلیږي   لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به   لکه زره وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر   وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهني د وزير پېغام گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم ترکی دی چې د علمي پرمختگ او ټولني د اړتياوو له مخې رامنځته کېږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزي اړتياوي تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رضنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گټوري موضوعگانې پکې زياتې شوي دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځيدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوبو او زامنو په باکفېته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهني د نظام هيلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټاکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رضنده بلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤليت لري.

د پوهني وزارت تل زيار کاري چې د پوهني تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولني د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې وگړ کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رضنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې يې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې يې مرسته کړې ده، منته او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهني وزير

فهرست

مخ	شماره
۲-۱	۱- لوموی لوست:.....
۴-۳	۲- دوهم لوست:.....
۶-۵	۳- دریم لوست:.....
۸-۷	۴- خلورم لوست:.....
۱۰-۹	۵- پنجم لوست:.....
۱۲-۱۱	۶- شپورم لوست:.....
۱۴-۱۳	۷- اورم لوست:.....
۱۶-۱۵	۸- اتم لوست:.....
۱۸-۱۷	۹- نهم لوست:.....
۲۰-۱۹	۱۰- لسم لوست:.....
۲۲-۲۱	۱۱- یوزلسم لوست:.....
۲۴-۲۳	۱۲- دوولسم لوست:.....
۲۶-۲۵	۱۳- دیارلسم لوست:.....
۲۸-۲۷	۱۴- خوارلسم لوست:.....
۳۰-۲۹	۱۵- پنخلسم لوست:.....
۳۲-۳۱	۱۶- شپارلسم لوست:.....

۳۴-۳۳	.....	۱۷- اوو لسم لوست:
۳۶-۳۵	.....	۱۸- اقلسم لوست:
۳۸-۳۷	.....	۱۹- نولسم لوست:
۴۰-۳۹	.....	۲۰- شلم لوست:
۴۲-۴۱	.....	۲۱- یو ویشتم لوست:
۴۴-۴۳	.....	۲۲- دوه ویشتم لوست:
۴۶-۴۵	.....	۲۳- درویشتم لوست:
۴۸-۴۷	.....	۲۴- خلیرویشتم لوست:
۵۰-۴۹	.....	۲۵- پنځه ویشتم لوست:
۵۲- ۵۱	.....	۲۶- شپږ ویشتم لوست:
۵۴- ۵۳	.....	۲۷- اوویشتم لوست:
۵۶-۵۵	.....	۲۸- اته ویشتم لوست:
۵۷	.....	۲۹- نهه ویشتم لوست:
۵۸	.....	۳۰- دیرشم لوست:

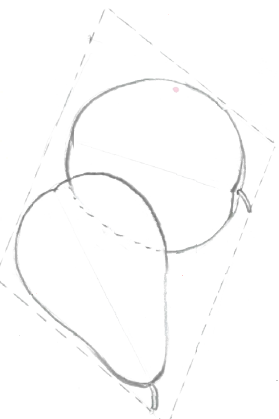
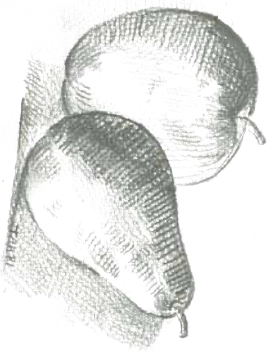
لومړی لوست

منډه او ناک

موڅه: د باندنيو او داخلي خطونو په پام کې نيولو او په پينسل د منډې او ناک د انځورولو سره اشنا کيدل.

پوښتنې:

- ❖ منډه او ناک کوم رنگونه لري؟
- ❖ د منډې او ناک خوړل څه گټه لري؟

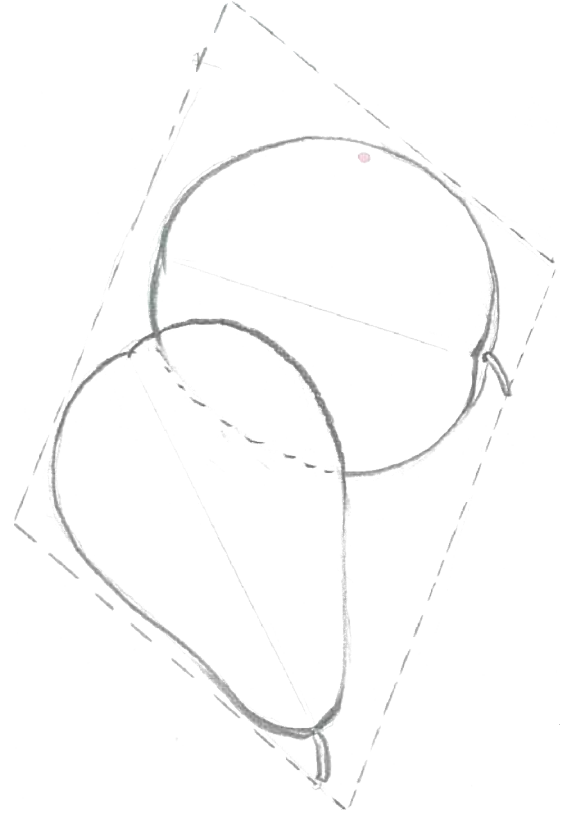
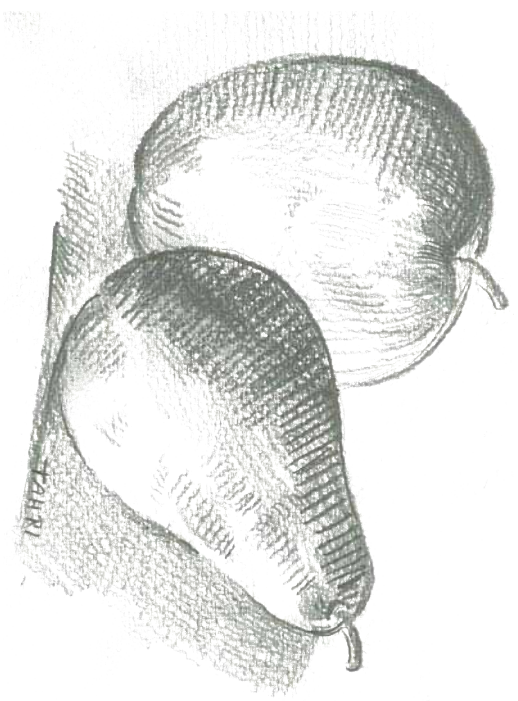
بناغلی بنونکی دی:

د منډې او ناک پيژندنه او د هغې د انځورولو په طريقه باندې زده کوونکي وپوهوي او د دوی له خوا بونو څخه وروسته سم خوا بونه ورته ووايي. دوی خپلې خوښې ته پرېږدي چې په نرم پينسل کار وکړي. د کار کولو په وخت کې دوی ته لارمه لارښوونه وکړي!

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی پوښتونه خوا بونه ووايي او بيا دې داخلي او خارجي خطونه په پام کې ونيسي او د ضعيف کار څخه دې د قوی کيدو په طرف خپل کار ته ادامه ورکړي او بيا دې هغه په ساده پيردازونو بشپړ کړي.

دويم لوست

د مڼې او ناک رنگه کول

موڅه د مڼې او ناک د رنگه کولو د طريقي زده کړه.

پوښتني:

- ❖ په مڼه او ناک کې کوم رنگونه کارول کېږي؟
- ❖ مڼې او ناک په کوم فصل کې پخېږي او خلک يې ولې خوري؟

بناغلي ښوونکي دي:

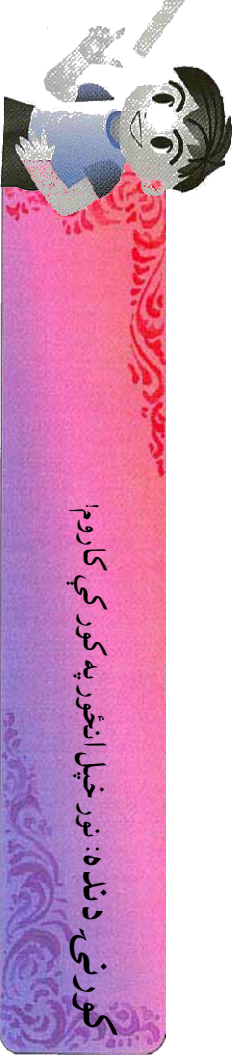
د مڼې او ناک د انځورولو او درنگونو د ترکيب (گډولو) په اړه زده کوونکو ته لارښوونه وکړي، ترڅو دوی وکولی شي چې د پورتنني شکل په شان رنگونه په خپلو خايونو کې وکاروي.

فعاليت:

زده کوونکي دي د کاغذ په مناسب ځای کې مڼه او ناک د پورتنني شکل په شان انځور او رنگه کړي.

دریم لوست لاسي کار

موخه: د چاپیریال د ساده موادو لکه خټه، لرگی، رنگه پنډ کاغذ او نورو څخه د مڼي او ناک د لاسي کار په جوړیدو باندې د زده کوونکو پوهیدنه.

پوښتنې:

❖ د لاسي کار له پاره کوم شیان ضروري دي؟
❖ کوم ډول لاسي کار مو خوښ دی؟

ښاغلیه ښوونکيه:
منډه او ناک د چاپیریال له ساده موادو څخه جوړ کړی او بیا یې په تو لگي کې د میز په سر کېږدی؛ زده کوونکي د هغې په جوړولو وگسارې او تاسې د جوړیدو په وخت کې لارښوونې ورته وکړئ.

فعالیت:
زده کوونکي دې پورتنۍ شکلو نه په پام کې ونیسي او بیا دې په تو لگي کې یو لاسي کار جوړ کړي.

ارز و نغ:
❖ د سکیچ او طرحه کولو سره مینه درلودل.
❖ د رنگ په ترکیب کې یې استعداد وښوده کې ده.

ڄلورم لوست

سابه

موخه: د سابو د انځور ولو او د هغو رنگو سره چي په سابو کي ليدل کيږي آشنا کيدل.

پوښتنې:

- ❖ سابه ولي انځوره وو؟
- ❖ د سابو خورل څه گټه لري؟

گرانه ښوونکيه:
 د سابو په سم کمپوز کولو کي له زده کوونکو سره مرسته وکړئ او د خطونو په واسطه سکيچ کول وروښيي او د رنگه کولو په طريقه يي پوه کړئ!

فعاليت:
 زده کوونکي کولای شي چي پورتنی شکل په خپله خوښه کمپوز او په آزاد ډول يي سکيچ کړي او هڅه دي وکړي چي رنگونه په مناسبو ځايونو کي راشي.

کورنی، د نلله: زه په کور کې له خپلو لویانو سره درنګ او دهغي د کارولو او
د سابو درنګونو په هکله خبرې کوم.

ارزونه:

- ❖ د زده کوونکو فکر او بدلون موندلې. دی؟
- ❖ د رنگ په اړه معلومات.
- ❖ په خبرو د مشکلاتو حلول.

پنځم لوست

سابه

موخه: په آزادو خطوطو د سابو د انځور ولو د طریقی او دهغې رنگه کولو سره آشنا کیدل.

پوښتني:

- ❖ د رنگونو پرځای استعمال روغتیا ته څه گټه رسوي؟
- ❖ د هر موسم د سابو ځانگړي نومونه واخلئ؟

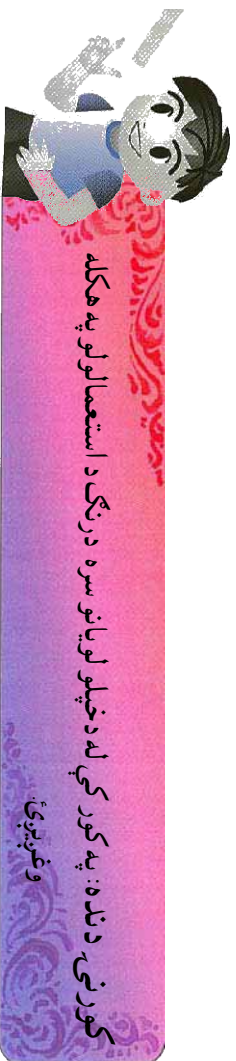

بناغلیه بنوونکمه!

لومړی پورتنی شکل د تولاگي په توره دره انځور کړئ او بیا زده کوونکي په ډلو وویشئ او هر ه ډله دې پورتنی شکل په پام کې ونیسي او بیا دې د شکل په انځورولو پیل وکړي او هر ه ډله دې خپل انځورونه نورو ډلو ته ونیسي.

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی سابه په خطوطو انځور او بیا دې هغه رنگه کړي او خپل اثر دې د تولاگيو الو دندارې له پاره کيږدې.

شپږم لوست

ونه

موخه له تولاګي نه د باندې د طبيعي شیانو د انځورولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ هرې خواته په غور وګورئ او ووايئ چې کوم شی ستاسې په فکر ښکلی دی؟
- ❖ په طبیعت کې کوم رنگونه تر سترګو کیږي؟

ښاغلیه ښوونکيه!

زده کوونکي له تولاګي څخه د باندې وپاښئ او دوی خپلې خوښۍ ته پریږدئ چې له طبیعت څخه یو شی خوښ او هغه انځور کړي. تاسې دوی ته لازمه لارښوونه وکړئ او د دوی کارونه وستایئ چې د دوی د لارښوونې هڅوې سبب شي.

فعالیت:

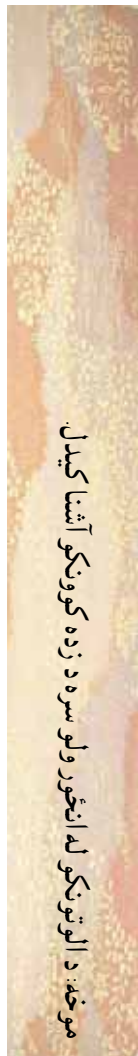
زده کوونکي دې له تولاګي څخه د باندې په خپله خوښه د طبیعت له شیانو څخه یو انځور کړي او د پورته شکل نه په ګټه اخیستنه هغه رنگه کړئ!

اووم لوست

الوتونکي

موخه، د الوتونکو له انځور ولو سره د زده کونکو آشنا کيدل.

پوښتني:

- ❖ کوم ډول الوتونکي مو خوښ دي؟
- ❖ د الوتونکو له کومو رنگونو سره مينه لری؟

گران ښوونکي!

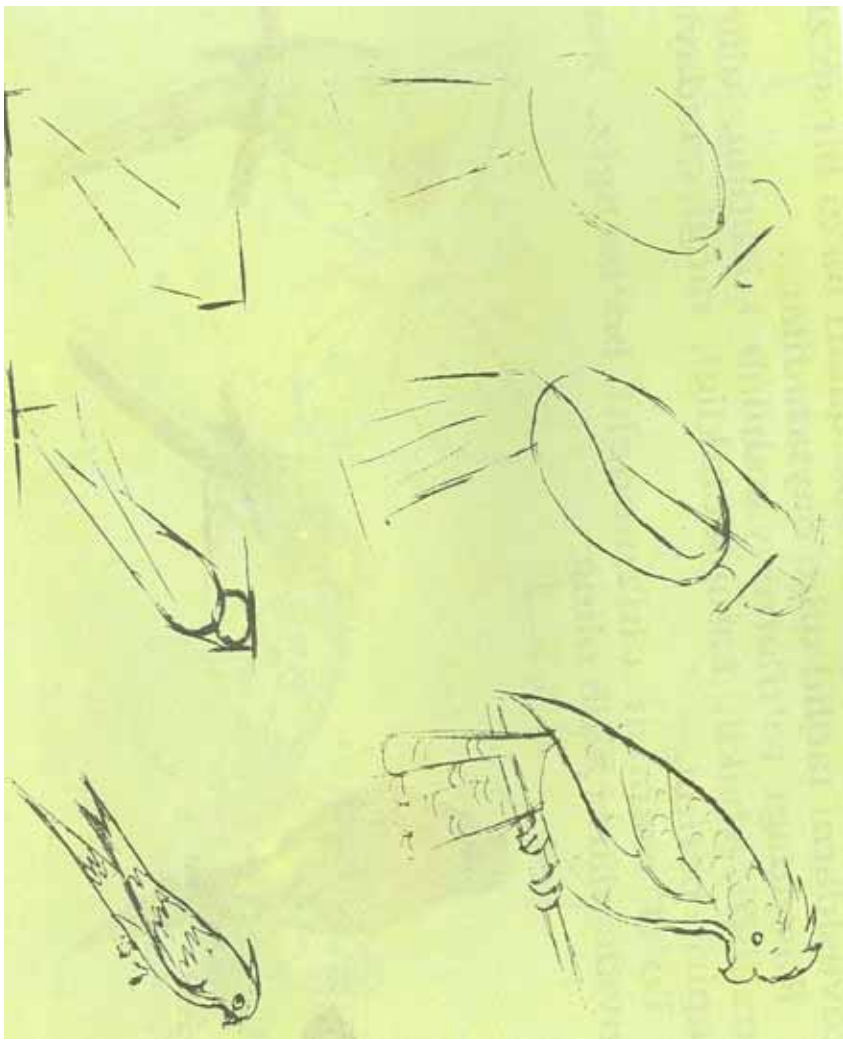
د الوتونکو په اړه زده کونکو ته څرگندونې وکړئ او پورتني شکلونه په خطونو د تولاگي په توره دره انځور کړئ او د دوی پام د شکلونو داخلي او خارجي خطونو ته ورواوړئ او بيا هغه ور باندې انځور کړئ!

فعاليت:

الوتونکي د کتاب او تورې درې له مخې انځور او بيا بې رنگه کړئ!

ارزونہ:
د زده کوونکو په انځورونو کې څومره بدلون راغلي دي.

اتم لوست طوطي

موخه، دالوتونکو د رنگونو د ترکیب او په خطونو باندې دهغې دانخړولو زده کړه.

پوښتني:

- ❖ دلاندې شکلونو د رنگونو د ترکیب په هکله معلومات وړاندې کړئ؟
- ❖ درسومونو له رنگه کولو څخه احساس درته پیدا کېږي؟

بناغلیه بنوونکیه!

زده کوونکي په دې وپوهوئ چې لومړی دې شکل په تنو (خفيو) خطونو انخړ کړي او مناسب رنگونه دې سره گډ کړي او شکل دې رنگه کړي. تاسې د رنگونو په ترکیب او سکیچ کولو کې ورسره مرسته وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې په ډیر غور او دقت شکل په تنو خطو انخړ کړي او بیا دې هغه په مناسبو رنگونو رنگه کړي.

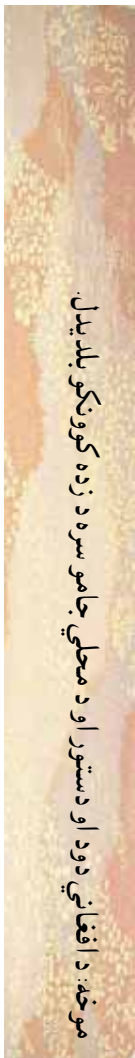
ارز و نند:

- ❖ په سکیچ او رنگه کولو کې د زده کوونکو د فکر څرنگوالی.
- ❖ تر کومه حده پورې د رنگونو په ترکیب کې مهارت ښودل شوی دی.

نهم لوست

افغاني کالي

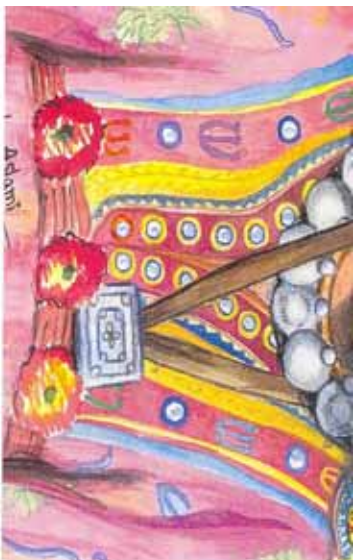

موخه: د افغاني دود او دستور او د محلي جامو سره د زده کورونکو بلد بدل.

پوښتني:

❖ د افغاني کاليو سره که آشنا يا ست پري وغږېږي؟
❖ د افغاني کاليو د پرايونه له څه شي څخه جوړېږي؟

بنا غليه بنوونکيه!

د گران افغانستان د کلتور او فرهنگ په اړه شاگردانو ته معلومات ورکړي او لاندېني فعاليت په دوی باندې سر ته ورسوي. او رسمونه يې د کناېچي په پوه څنډه کې اصلاح کړي!

فعاليت:

زده کورونکي دې د ښوونکي لارښوونې په پام کې ونيسي او پورتنۍ شکل دې انځور او رنگه کړي.

کورنی، دنده: له خیلو لویانو خضه دود او د ستور په هکله معلومات را ټول کړئ!

لسم لوست

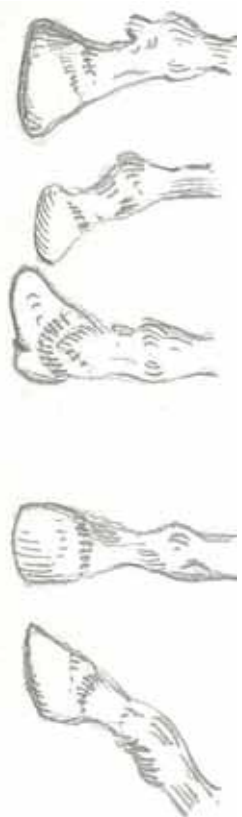
د آس د پښو حرکتونه

موخه، د مختلفو او بیلا بیلو زاویو څخه د آس د پښو د انځور ولوسه اشنا کیدل.

پو پښتني:

❖ آس له کوم ډول خاورو څخه دی؟
❖ له آس څخه څه گټه اخیستل کېږي؟

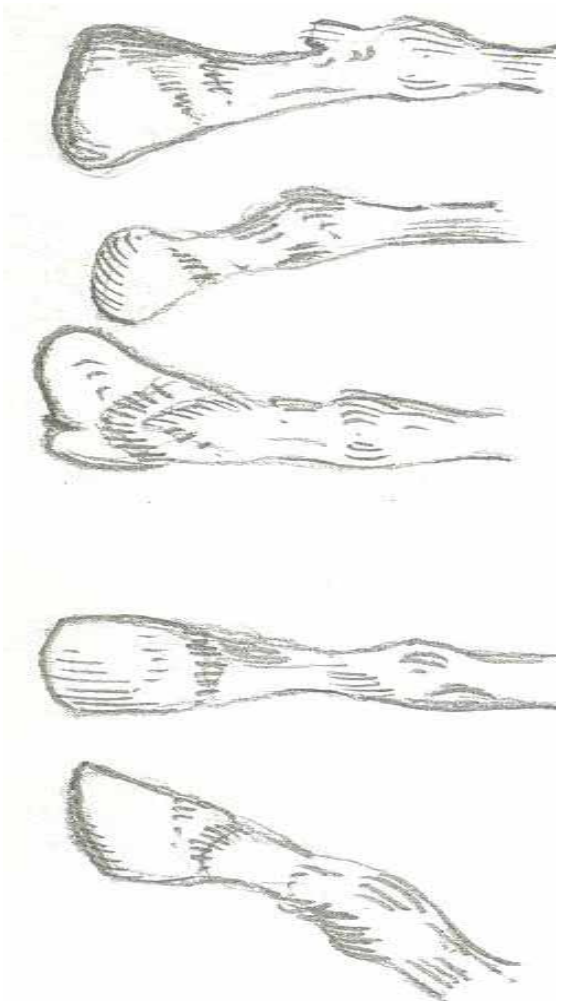
بنا غلیه پښو ونکیه!

زده کوونکو ته د پورتنيو پو پښتنو سم ځوابونه وایئ. او زده کوونکي پو پښتنو کولو ته وهڅوئ.
د بیلا بیلو زاویو څخه د آس د پښې په اړه لازمه لارښوونه ورته وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې پورتنې شکلونه په پام کې ونیسي او بیا دې له بیلا بیلو زاویو څخه د آس پښه انځور کړي او وروسته دې په نرم پېسل پر داز ورکړي او په دې کار کې دې له پښو ونکې څخه مرسته وغواړي.

کورنی، دنده: په خپله خوښه انځور وکاږئ!

ارزونه:
له بېلو بېلو زاویو څخه د آس د پښو د انځورولو، سیوري او روښنایي په هکله د زده کوونکو سم درک

یو لسم لوست

خزندة گان

موخه: په آزادو خطونو باندې د خزندة گانو د انځورولو او رنگه کول سره د زده کوونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ خزندة گان گټور او که زیان رسوونکي دي؟
- ❖ خوږه وړله خزندة گان پېژنئ؟

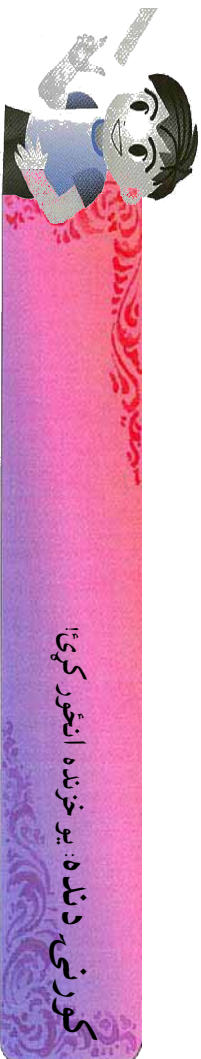

بڼا غلیه ښوونکيه!

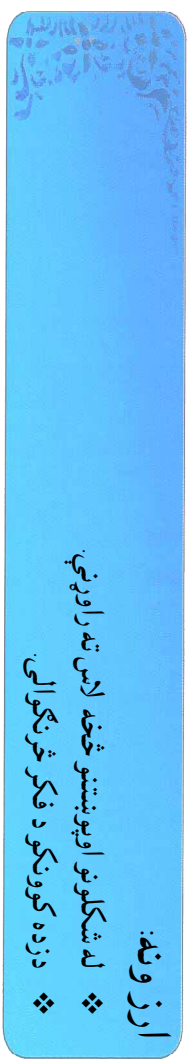
د خزندة گانو د ځانگړتياوو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او د سمو خو اوبو په ویلو کې ورسره مرسته وکړئ. پورتنی شکلونو په خطونو باندې د ټولگي په توره دره انځور کړئ او د دوی سره په انځورولو کې مرسته وکړئ!

فعالیت:

د خزندة گانو په هکله خپل معلومات بشپړ کړئ او بیا د توري درې له مخې خطونه په پام کې ونیسئ او پورتنی شکل انځور او رنگه کړئ!

کورنی، دنده، یو خزنده، انخورد کوی!

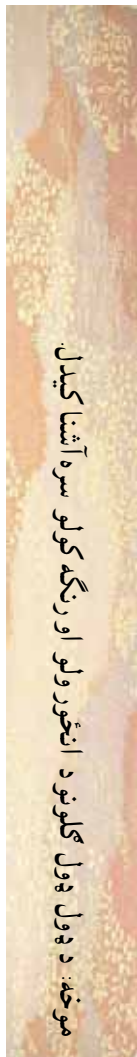
ارز و ننه:

- ❖ له شکلونو او یو پښتو څخه لاس ته راوړئ.
- ❖ د زده کوونکو د فکر څرنگوالی.

د وولسم لوست

گل

موخه: د ډول ډول گلونو د انځورولو او رنگه کولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

❖ د مرسل د گلونو د څو رنگو نومونه واخلئ؟
❖ خلک ولې گلان خوښوي؟

بنا غلیه بنوونکيه!
د زده کوونکو له خوښې سره سم، هر ډول گل چې د دوی خوښ وي، انځور دي يې کوي او تاسې د دوی سره مرسته وکړئ!

فعالیت:
د زده کوونکو هر ډول گل چې خوښې هغه دي انځور کوي او بیا دي په رنگه کولو پیل وکړي.

ارزونه:
د رنگونو په گډولو (ترکیب) کې کوم مهارتونه په کار وړل شوي دي.

۲۴

د یار لسم لوست

خیالي منظره

موخه: هغه پخوانۍ لیدني چې د زده کوونکو په خیال کې وي په کاغذ باندې د هغې په انځورولو پوهیدلنه.

پوښتنې:

- ❖ پخوا چې تاسې د طبیعت په هکله فکر کړی و څه ویلی شئ؟
- ❖ له تاریخي توکو څخه کوم شئ انځورولی شئ؟

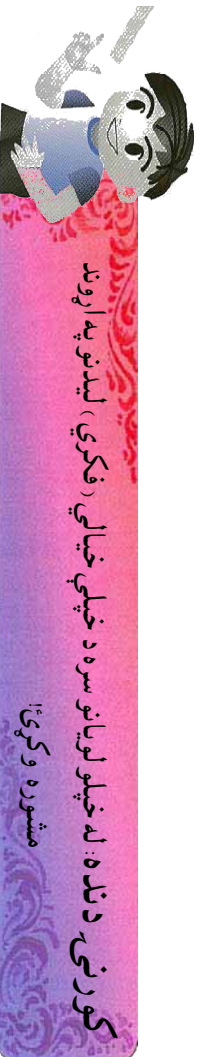
بناغلیه بنوونکيه!

زده کوونکي وهڅوئ چې د پخوانیو لیدنو پر اساس فکر وکړي، هغه اسلامي ډیزاینونه او تاریخي لرغوني آثار چې د دوی په فکر کې گرځي هغه دې انځور کړي او دوی فکر کولو ته اړ باسئ.

فعالیت:

پورتنۍ شکل په پام کې ونیسئ او د خپلو پخوانیو لیدنو پر بنسټ یو شکل انځور کړئ!

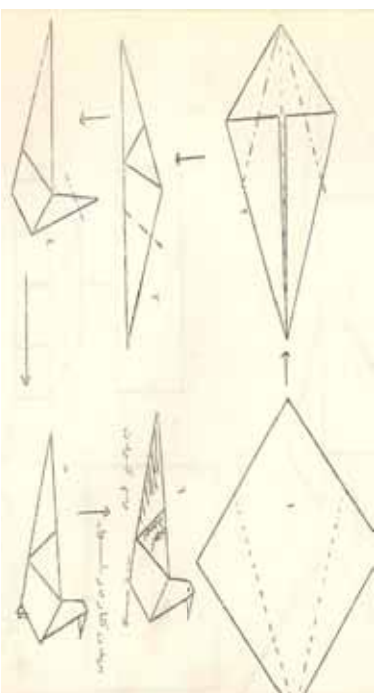
څوار لسم لوست کاغذي لاسي کارونه

موخه: د الوترنکو په لاسي کار کې د زده کوونکو استعدادونو ته وده ورکول.

پوښتنې:

- ❖ د لاسي کار له جوړیدو څخه وروسته څه احساس درته پیدا کيږي؟
- ❖ له کومو موادو څخه لاسي کار جوړیدلی شي؟

بناغلي ښوونکيه!

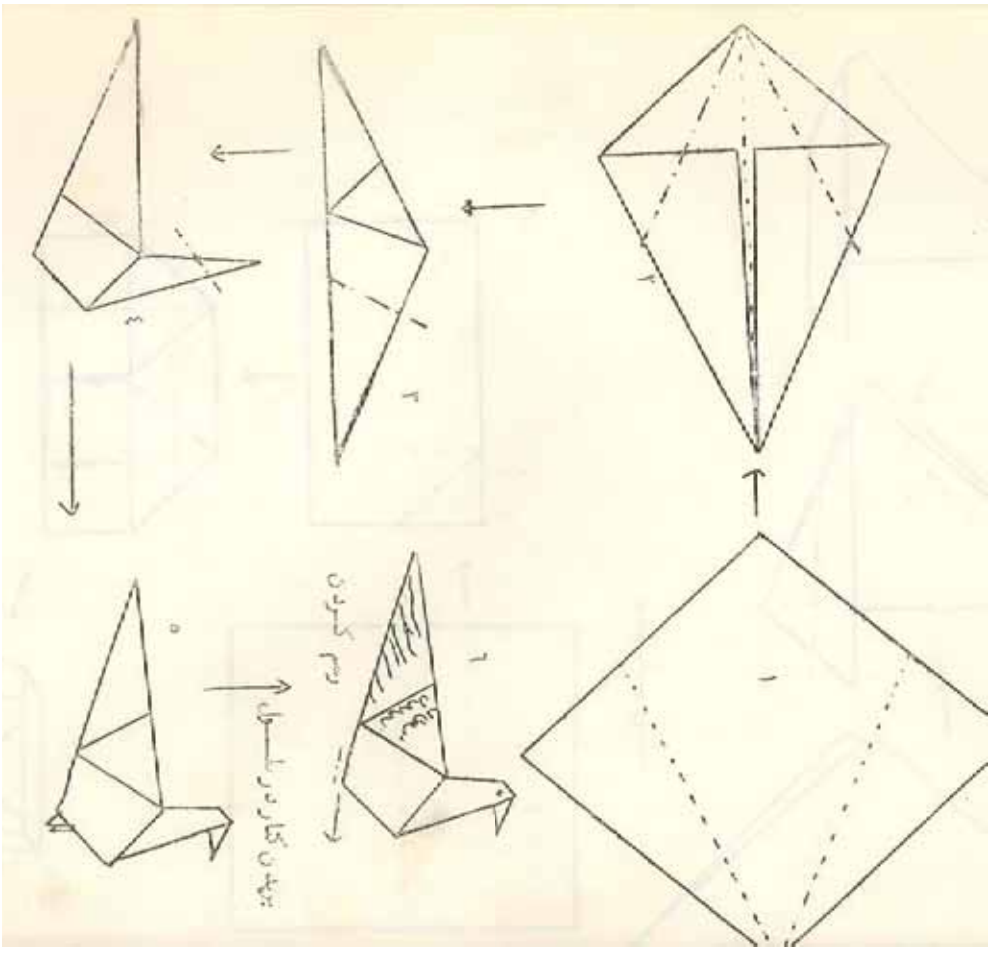
زده کوونکو ته سپارښتنه وکړئ چې د پورتنۍ لاسي کار د جوړیدو له پاره یو سیمین کاغذ د پورتنیو مرحلو په شان څو واړه قات کړي څو پورتنی شکل لاس ته راشي.

فعالیت:

زده کوونکي دې پورتنۍ لارښوونې په پام کې ونیسي او د شکل په جوړیدو کې یې لاس وکړي او له خپل ښوونکي څخه دې مرسته وغواړي.

کورنی، دنده: دخیلو لویانو په مشوره یو لاسی کار جوړ کړی!

پنځلسم لوست

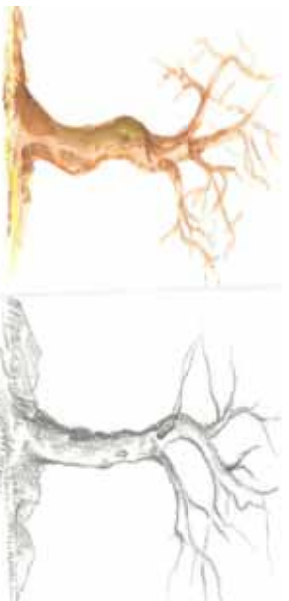
وڼي

موخه د طبيعت د ساده شکلونو د انځورولو سره اشنا کيدل.

پوښتنې:

- ❖ په طبيعت کې کومې ښکلاوې تر سترگو کېږي؟
- ❖ په طبيعت کې له کومو شیانو سره مينه لری؟

بناغلیه ښوونکيه!

زده کوونکي له ټولګي څخه د باندني وبا سي او دوی ته واک ورکړی چې په خپله خوښه يوه ونه په پښل باندې انځور او پر د از ورکړي.

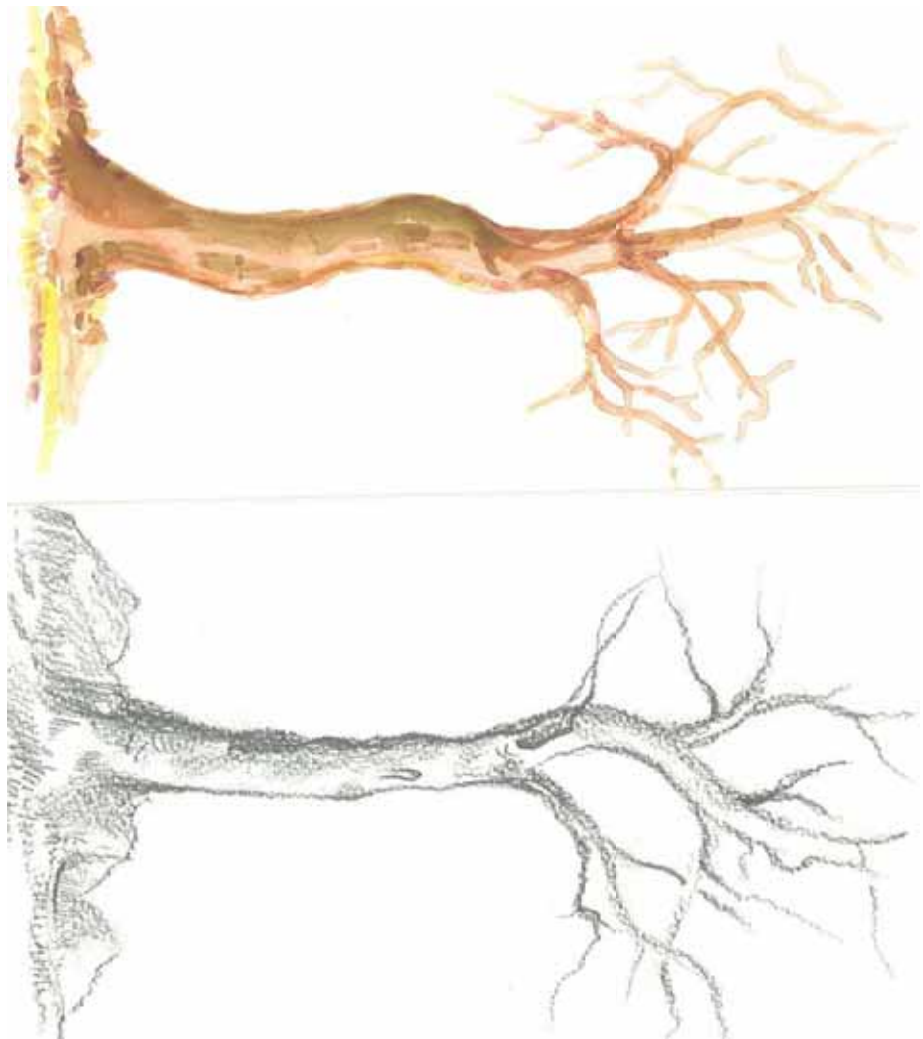
فعالیت:

پورتنۍ شکل په پام کې ونيسئ او له ټولګي نه د باندني يوه ونه خوښه کړئ او هغه انځور او پر د از ورکړئ. د اړتيا په وخت کې له خپل ښوونکي څخه مرسته و غواړئ.

کورنی، دنده: پورتی فعالیت په کور کې هم سرته ورسوی.

شپار سم لوست

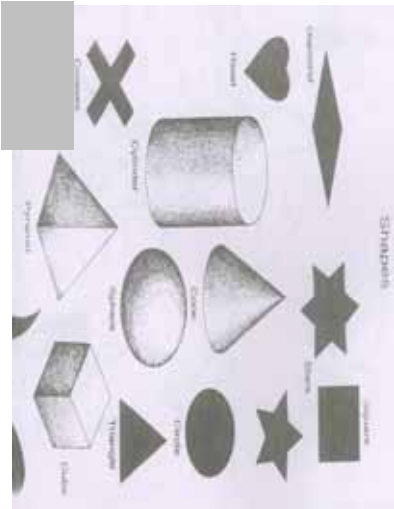
هندسي شکلونه

موضوع: د هندسي شکلونو د کسمپوز (سم یوځای کولو) د هغې د پسیکتیف (لریوالي او نږدیوالي) په پام کې نیولو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

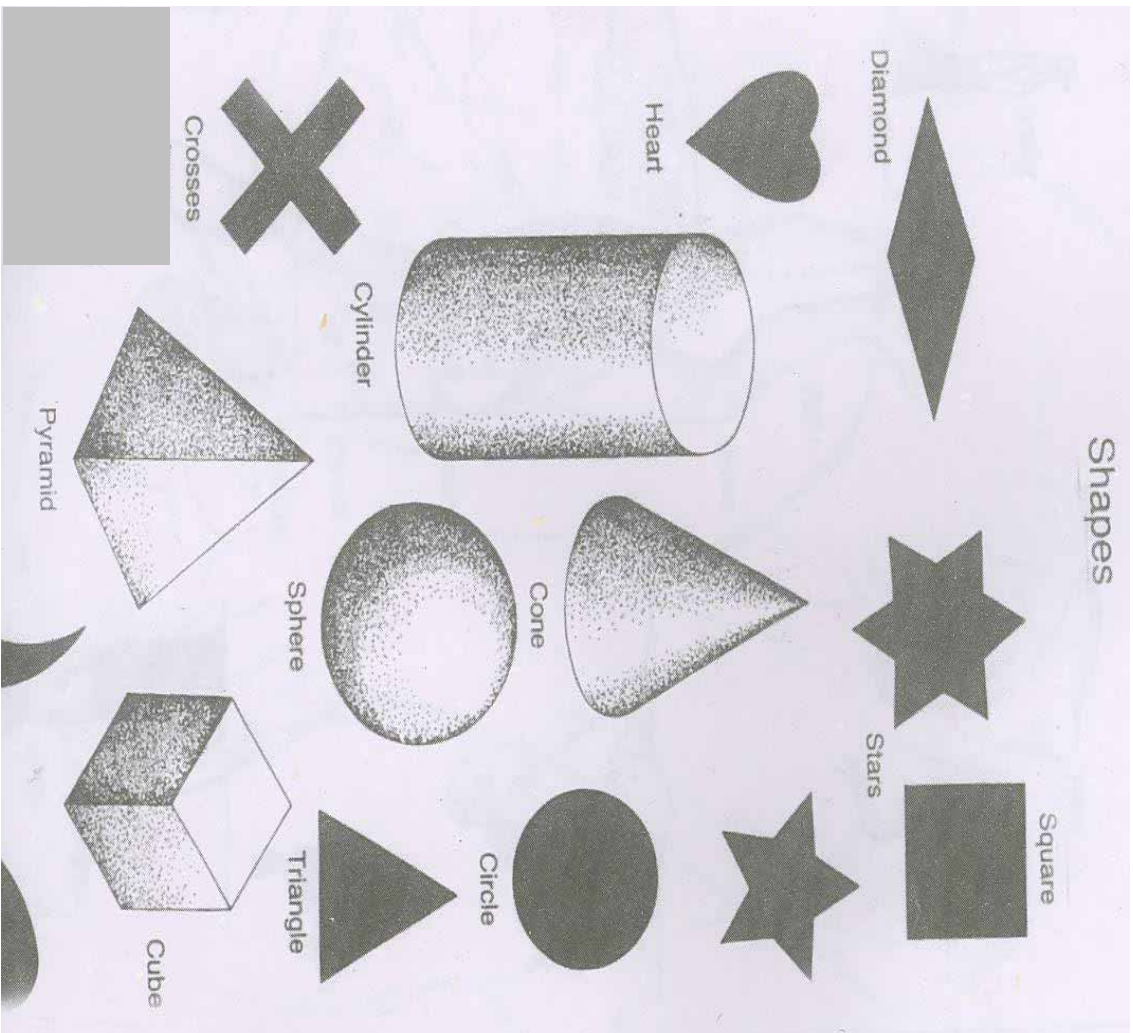

❖ له هندسي شکلونو سره مو پخوا آشنايي درلوده؟
❖ هندسي شکلونه ولې کاروو؟

بناغلیه بنوونکيه!
زده کوونکي په ډله ویشي، هر ډله دې د هندسي شکلونو په اړوند فکر وکړي او هغه دې په ډیر غور انځور کړي او ستاسې په لارښوونه دې هغه رنگه کړي. د پسیکتیف په هکله دوی ته څه ناڅه وڅرگندونې وکړئ!

فعالیت:
د زده کوونکو هر ډله دې پورتنی شکلونه انځور کړي. د شکل پسیکتیف (لریوالي او نږدیوالي) ته دې پوره پاملرنه وکړي او بیا دې خپل انځورونو ته پردان ورکړي.

اوو لسم لوست

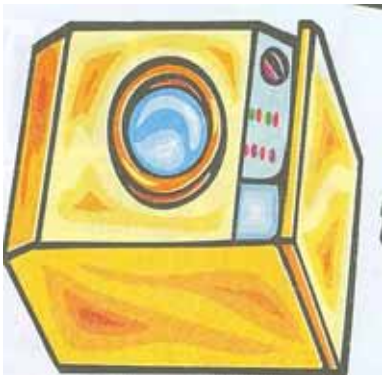
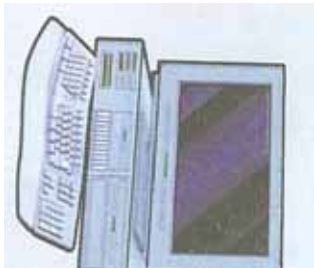
تخنيکي او هندسي شکلو نه

موخه، په پينسل باندې د تنو سکيچونو او د هندسي شکلو د رنگه کولو زده کړه.

پوښتني:

- ❖ کوم هندسي شکلو نه مو خوښيږي؟
- ❖ هندسي شکلو نه په کومو شیانو کې کارول کېږي؟

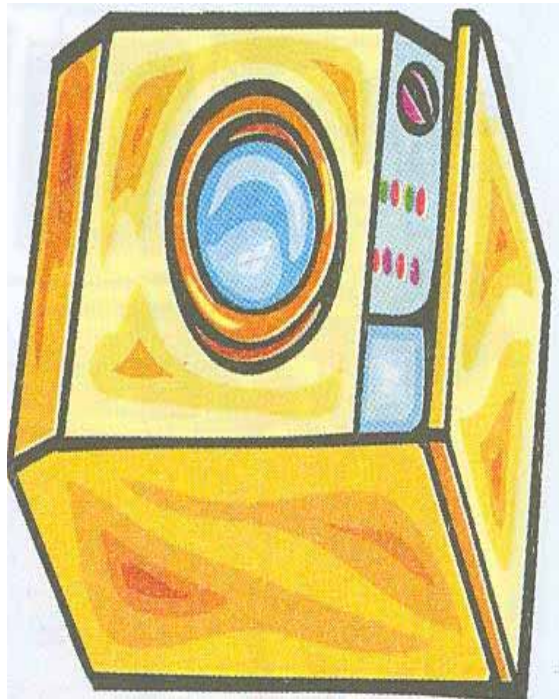
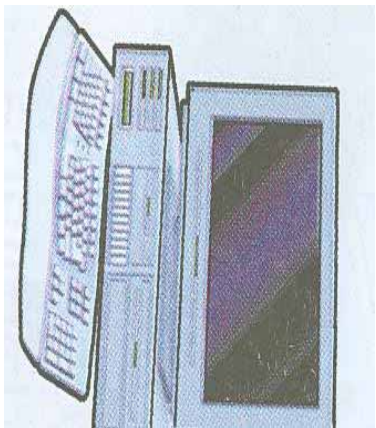
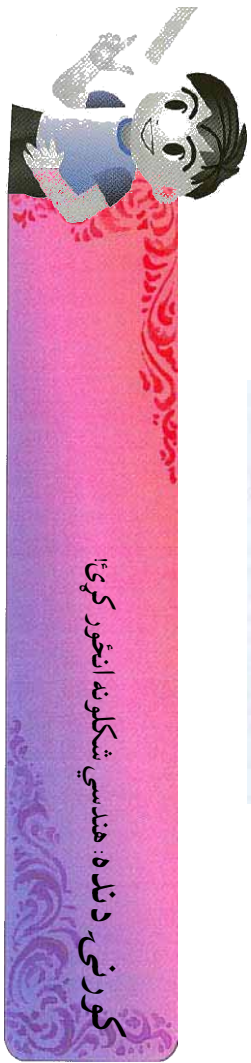

بناغليه ښوونکيه!

زده کوونکو به بېل بېل کمپوزونه زده کوي وي، تاسې هغوی ته د بېلو بېلو رنگونو د رنگه کولو
طريقي ورو ښايست د مثال په توگه په يوه رنگ، په دو رنگونو او په درو رنگونو او يا په ډول
ډول رنگونو.

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتنۍ شکل په تنو خطو انځور کړي او بيا دې په خپله خوښه
هغه رنگه کړي.

اتلسم لوست

ابتکاري شکل

موخه د چاپیریال له ساده موادو څخه د نوښتګرو ابتکاري انځورونو او د نوښتګر فکر د څرګوالي سره آشنا کیدل.

پوښتني:

- ❖ یوه دقیقه فکر وکړئ او بیا د خپلو فکري پایلو په اړه وغږیږئ؟
- ❖ نوښت (ابتکار) څه شی ته وايي؟

ګرانه ښوونکيه!

زده کوونکي د څو دقیقو لپاره فکر کولو ته پرېږدئ او بیا دې پورتنۍ شکل په پام کې ونیسي او یو بل ابتکاري او نوښتګر اثر دې جوړ کړي. د ابتکاري اثر په هکله دوی کولی شي له یو بل سره مشوره هم وکړي په دې درس کې به تاسې ته جوته شي چې د دوی نوښتګرو استعداد او څومره وده ګرېده.

فعالیت:

پورتنۍ شکل په پام کې ونیسئ او ښه فکر وکړئ او یو ابتکاري شکل جوړ کړئ له خپلو ټولګیوالو سره په دې اړه مشوره هم کولی شئ.

نولسم لوست

ابتکاري شکل

موخه د ابتکاري شکلونو له جوړولو سره د زده کوونکو آشنا کيدل.

پوښتنې:

- ❖ لاندې شکل څه ډول جوړ شوی دی؟
- ❖ تاسې کله دا ډول نوښت او ابتکار کوئ و؟

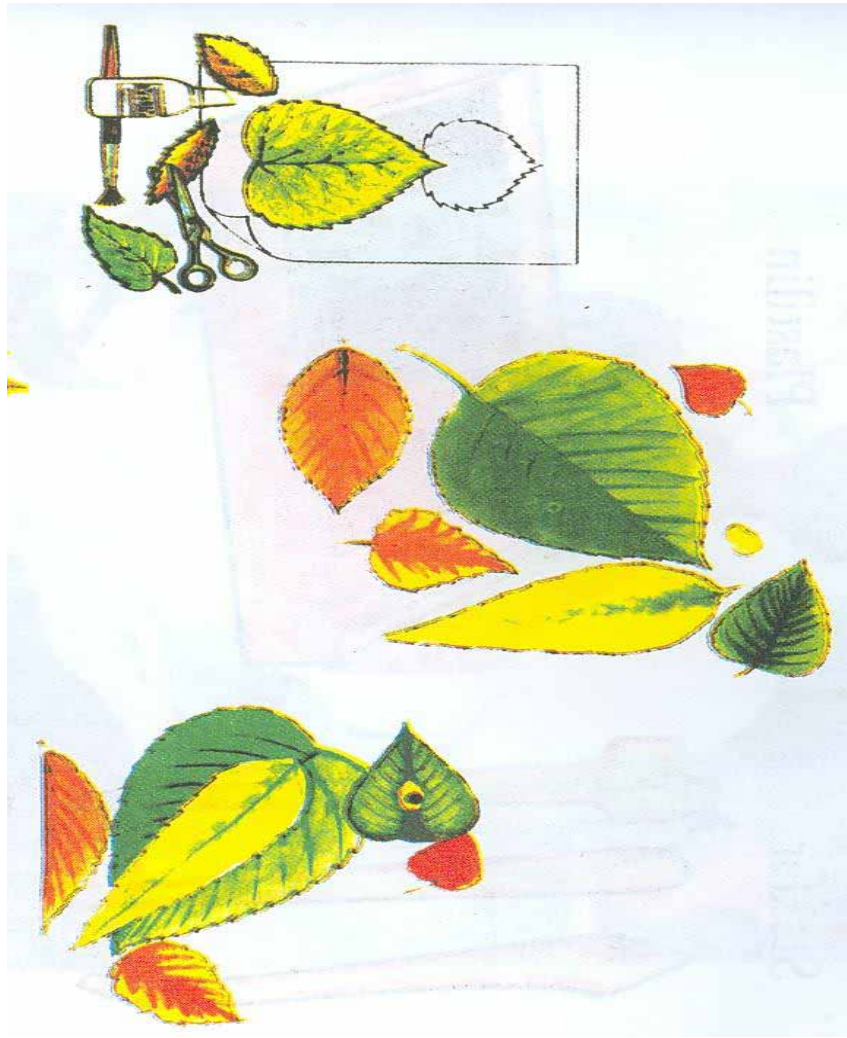

ګران ښوونکي دي:

زده کوونکي و هڅوي چې بورتني شکل په پام کې ونيسي او له پانوخڅه دي يو ابتکاري شکل جوړ کړي.

فعاليت:

پورتني شکل په پام کې ونيسئ او له پانوخڅه يو ابتکاري شکل جوړ کړئ!

شلم لوست

ابتکاري شکل

موخه، په سپين کاغذ د رنگونو له اچولو او قات کولو څخه د ابتکاري انځورونو د جوړولو سره آشنا کيدل.

پوښتني:

- ❖ د څه شي په هکله فکر کوئ ويي وايئ؟
- ❖ له ابتکاري کارونو څخه خوند اخلي؟

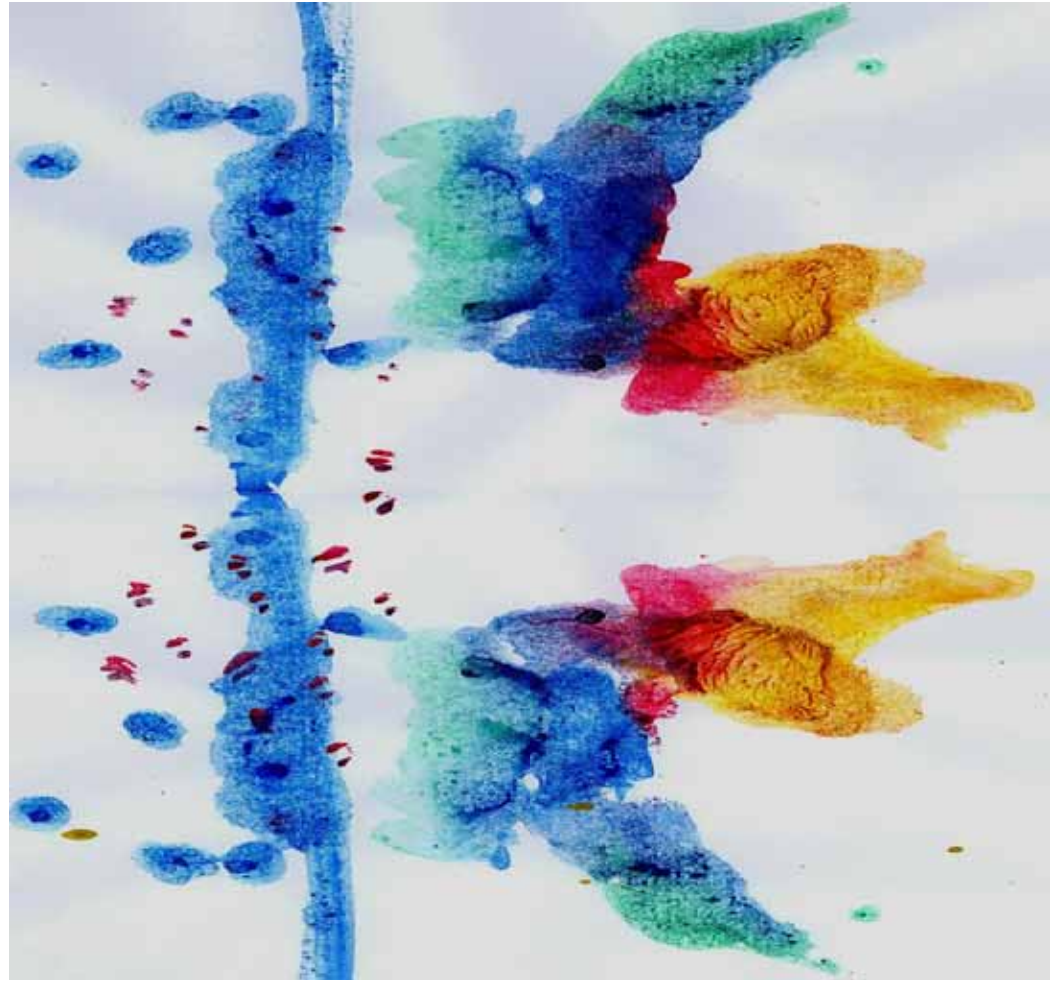
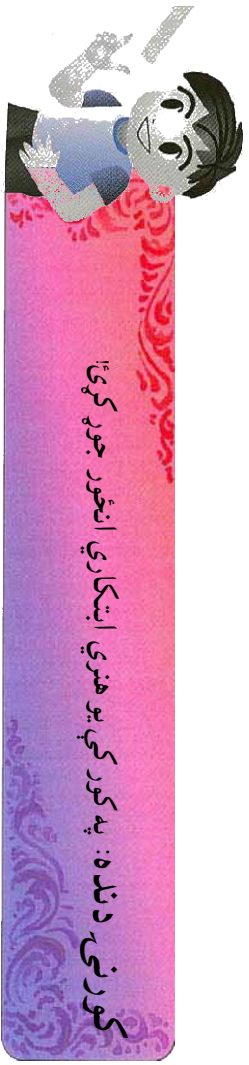

بناغلي ښوونکي دي:
زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې د رنگونو د ترکيب او تويولو او د خپل ابتکاري هنري اثر د جوړيدو په اړه په خپله تصميم ونيسي، او تاسي دوی ته سپارښتنه وکړئ چې خپل کالي، د کورنۍ شيان او درسي لوبښي په رنگ ککړ نه کړي.

فعاليت:

يو سپين کاغذ په مساوي او برابر ډول قات کوئ او په يوه برخه يې خو رنگه واچوئ او بيرته يې قات کوئ او دلاس په ورغوي فشار ورکړئ پس له څو شپږو هغه خلاص کوئ او به گورئ چې يو هنري اثر ترې جوړ شوی دی.

یو ویشتم لوست

د پانو تاپه

موخه، د چاپیریال د شیانو د تاپه کولو سره آشنا کول.

پوښتنې:

- ❖ د تاپه کولو له پاره کوم شیان په کارېږي؟
- ❖ له طبیعي شیانو او رنگ خڅه په تاپه کولو کې څه ډول استفاده کوئ؟

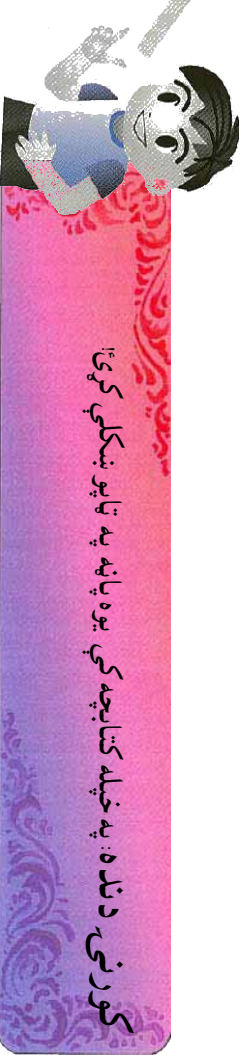
گرانه ښوونکيه!

له زده کوونکو سره د طبیعي موادو په پیدا کولو او رنگه کولو کې مرسته وکړئ او دوی وهڅوئ چې پخپله کار وکړي.

فعالیت:

د ونې یوه پاڼه په رنگ ښه ککړه کوئ او بیایې په یوه سپین کاغذ وښلوی ترڅو د پانې شکل د کاغذ پرمخ جوړ شي.

دوه ويشتم لوست

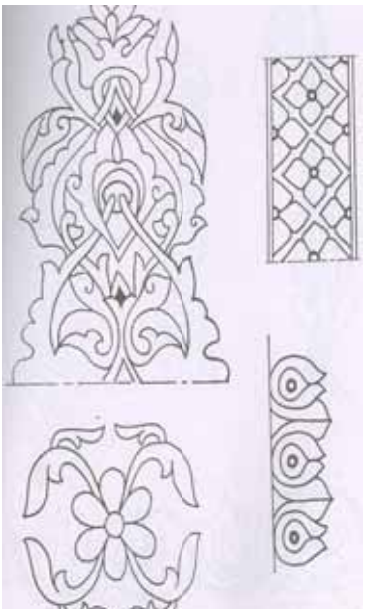
د ويزاينو نه

موخه: په پينسل باندې د ويزاينو له سكيچ كولو سره آشنا كيدل.

پوښتنې:

- ❖ له ويزاينو څخه څه گڼه اخيستل كيري؟
- ❖ تاسې په خپل چاپيريال كې كوم د ويزاينو ليدلي دي؟

گران ښوونكې دې:

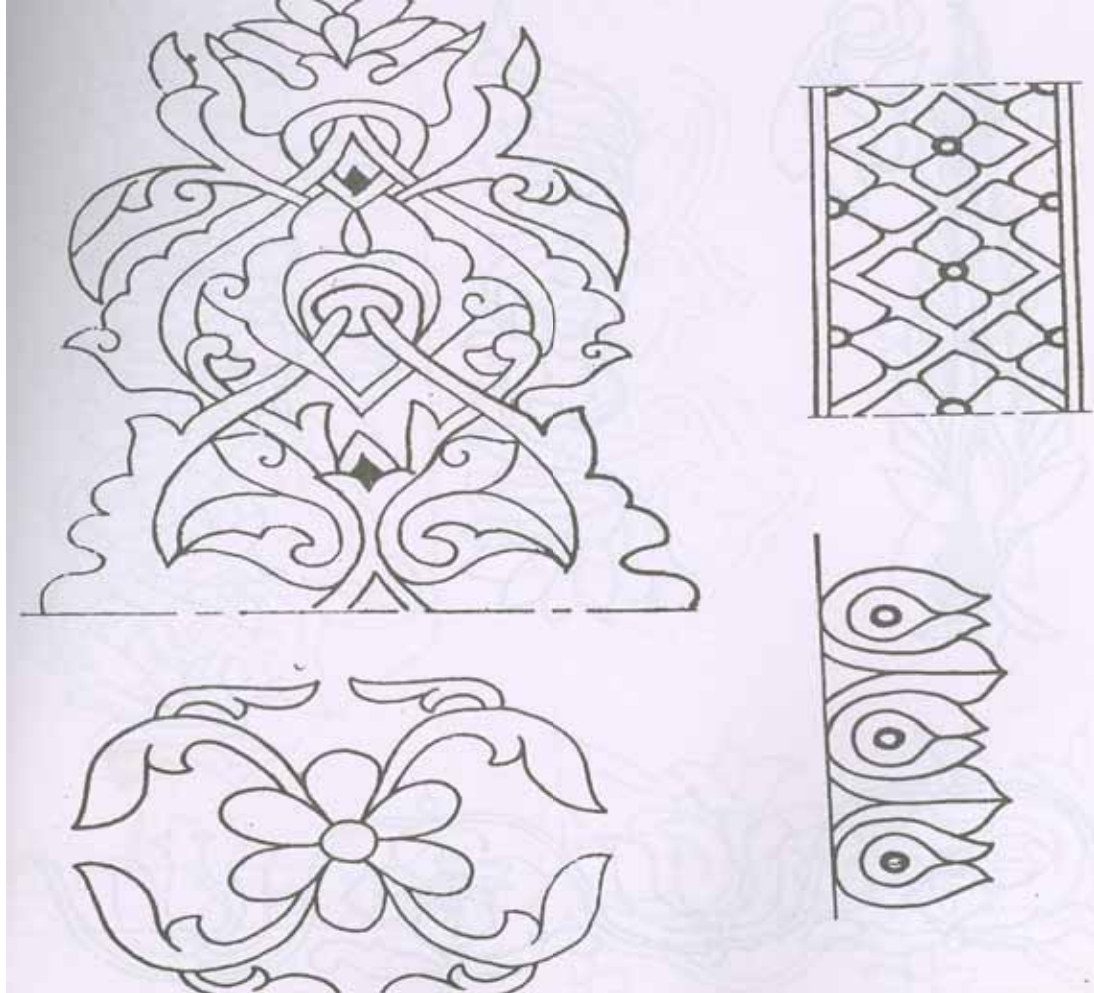
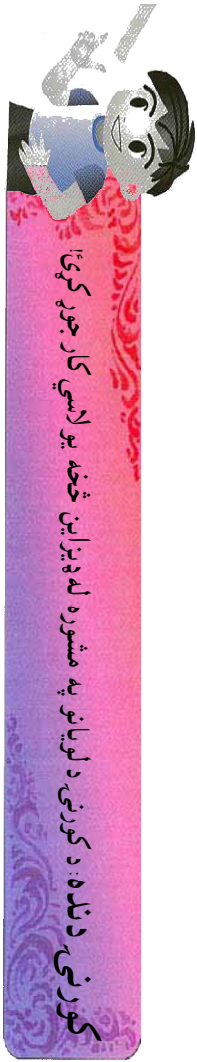
پورتنۍ د ويزاين د ټولگي په توره دره داسې سكيچ كړي چې زده كوونكي ستاسې د لاس
حركت په خپلو سترگو وويني. دوى ته دخپل انځور د پاكارالي په اړه خبرې وكړئ!

فعاليت:

زده كوونكي دې په روښانه خطونو پورتنۍ د ويزاين انځور كړي او بيا دې په نرم
پنسل نورې طرحې وكړي.

درويشتم لوست

دیزاین

موخه: په پنډه کاغذ کې د دیزاینونو د قطع کولو څخه دلاسې کار د جوړولو زده کوئ.

پوښتنې:

❖ په پنډه رنگه کاغذ کې لاسې کار جوړولی شئ؟

❖ له دیزاینونو څخه لاسې کار ولې جوړوی؟

ګران ښوونکي دي:

زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې په پنډه رنگه کاغذ باندې دیزاینونه انځور کړي او د پورتنیو پړاوونو په اړه د دوی ته ورڅرګند وښی وکړي.

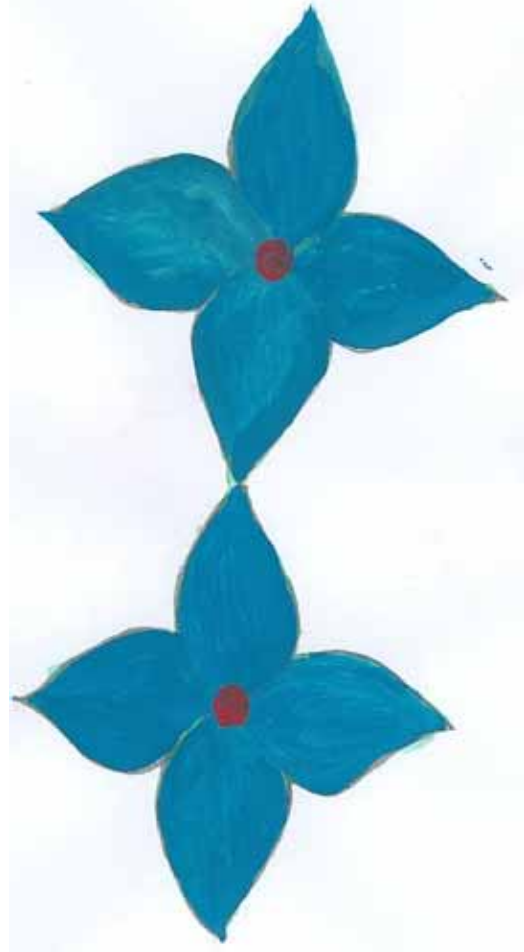

فعالیت:

زده کوونکي دي لومړی پورتنی دیزاین په یوه رنگه پنډه کاغذ باندې انځور کړي او بیا دي د دیزاین په واسطه هغه په منظمه توګه بیاکوي کړي او پس له هغې بیاکوي شوی دیزاین دي پر بل سپین کاغذ وښیولوي.

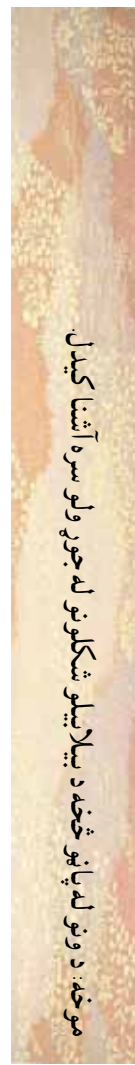

کورنی، دنده: د چاپیریال له ساده موادو څخه دیزاینونه جوړ کړئ!

څلور ويشتم لوست

ابتکاري شکل

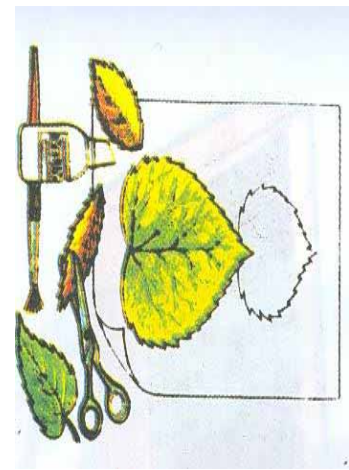

موخه: د وڼو له پاڼو څخه د بيلا بيلو شکلو لوست له جوړولو سره آشنا کيدل.

پوښتنې:

❖ د کومو پاڼو څخه بېلګې شکلو نه جوړيدلې شي؟
❖ له پاڼو څخه څه د ول شکلو نه جوړ وي؟

ښاغلي ښوونکي دي:

زده کوونکو ته ووايي چې په بل درسي ساعت کې د وڼو بېلې بېلې له ځان سره راوړي. تاسې دوی ته لارښوونه وکړئ چې د سپين کاغذ په پاڼه د وڼو له پاڼو څخه بيلا بيلو شکلو نه جوړ کړي. د شکلو په جوړونه کې ورسره مرسته وکړئ.

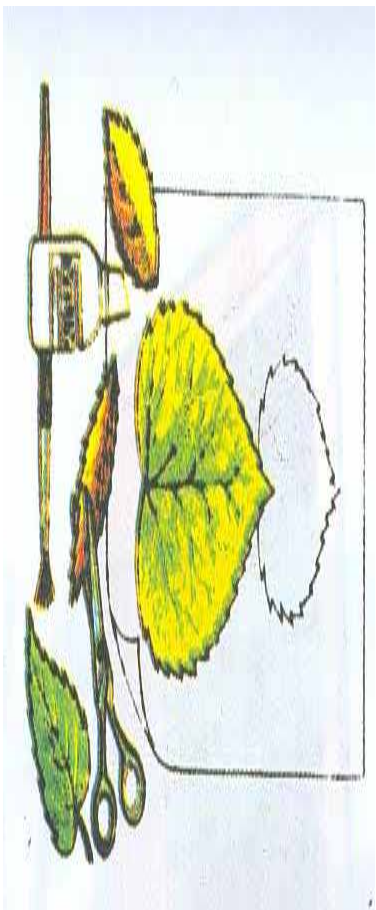
فعاليت:

پورتنی شکل نه په گټه اخيستنه پاڼې د يوه سپين کاغذ په مخ داسې سرښښ کړئ چې يو هنري شکل ترې جوړ شي.

ارز و نه:

- ❖ د زده کوونکو هنري او ابتکاري ليدني.
- ❖ د چاپيريال له موادو څخه سمه گټه اخيستنه.
- ❖ د موادو په پيدا کولو کې د دوی د فکر څرنگوالی.
- ❖ د استعدادونو وده او په هنري تفکر کې يې بدلون.

پنځه ویشتم لو ست

کورني لو بنی

موخه: په تنو (خفیفو) خطو نو د کورنیو لو بنو د سکیچ کولو زده کړه.

پوښتنې:

- ❖ د کور له لو بنو څخه څه کټه اخیستل کېږي؟
- ❖ په لاندې شکل کې د کور کوم لو بنی وینئ؟

بناغلي ښوونکي دي:

پورتني انځورونه د ټولگي په توره دره رسم کړي او د شکل د کمپوز په هکله دې دوی ته لازمي څرگند ونې وکړي. د لړيوالي او نږديوالي، سيوري او روښنايي په اړه دوی ته لارښوونې وکړئ.

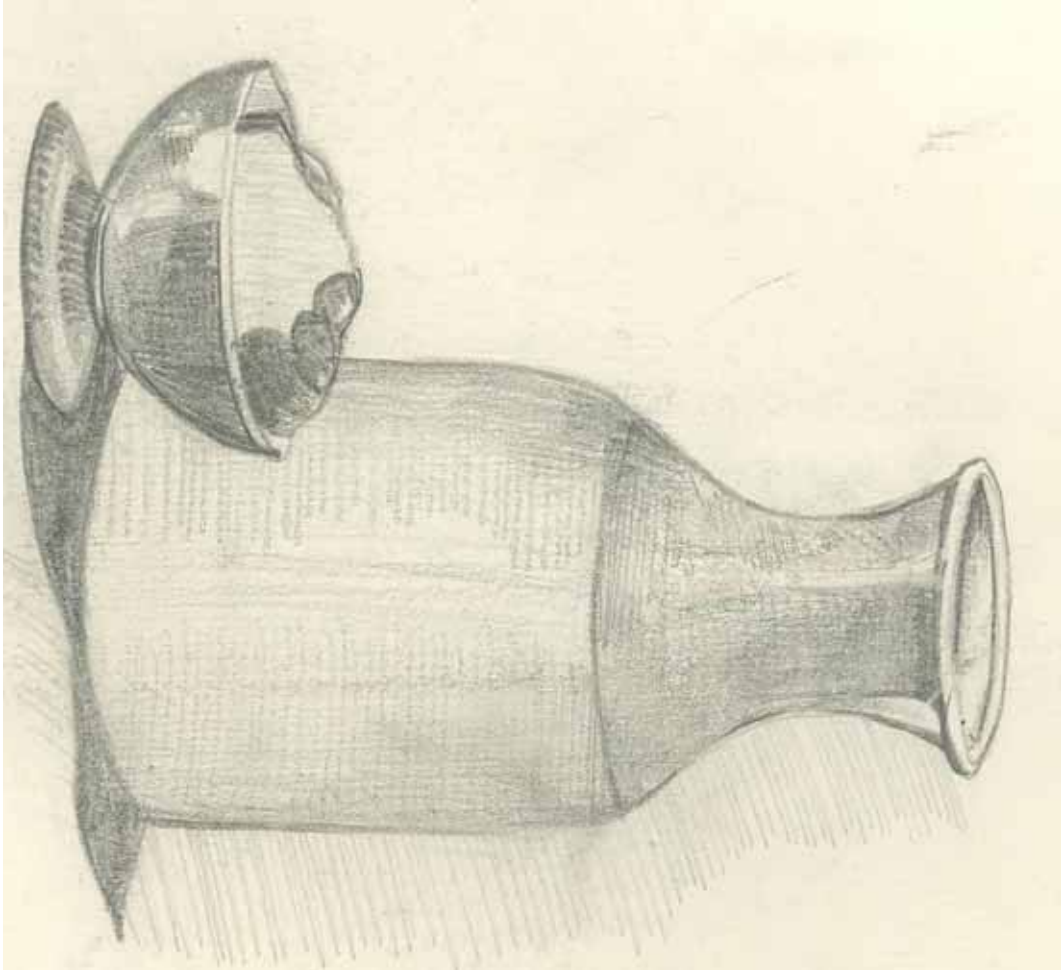
فعالیت:

پورتني شکلونه په تنو (خفیفو) خطونو انځور او بیا د نرم پینسل په واسطه سيوري او روښنايي پکې انځور کړئ او له تنو خطونو څخه یوه قوي انځور ته مخه وکړئ!

کورنی د نده له پورتنیو لوړنیو څخه یو انځور کړئ!

۵۰

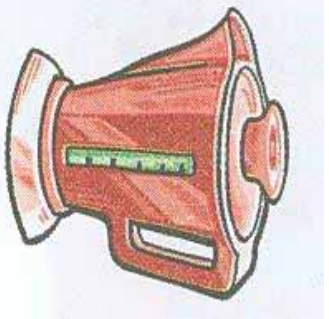
شپږ ویشتم لوست

د کورني لوبني

موخه: د کورنيو لوبنيو له رنگه کرله سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- ❖ لاندې لوبني په کوم ځای کې جوړېږي؟
- ❖ داشکلونه کوم رنگونه لري؟

گران ښوونکي دي:

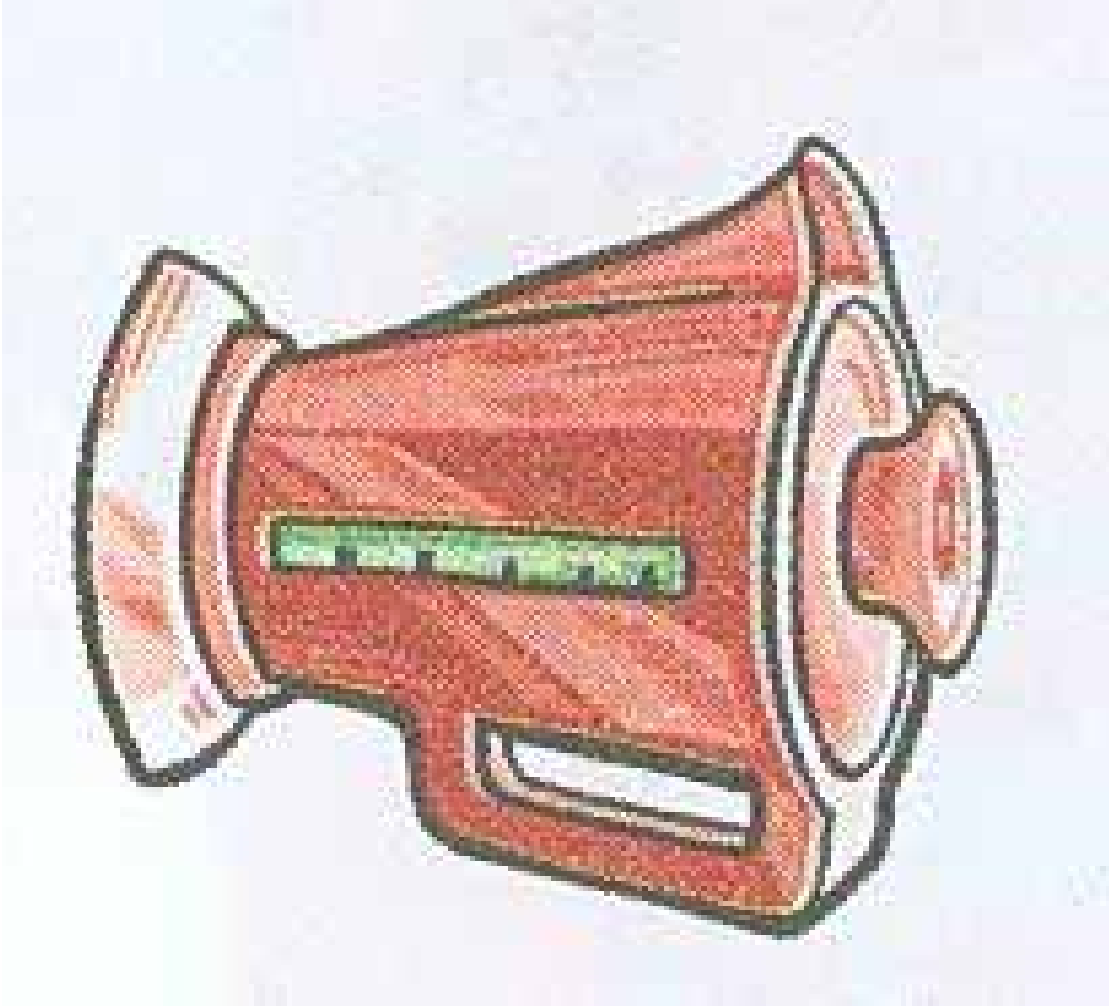
د پورتيو شکلونو د رنگ په اړه زده کوونکو ته څرگند وني او درنگونو د ترکیب ترتیب دوی ته ور زده کړي. ددوی بشپړ شوي انځورونه په ټولګي کې د تداری له پاره کېږدي.

فعالیت:

پورتي شکل په ټولو خطونو سکیچ کړئ او بیا یې په رنگه کرلو پیل وکړئ. هڅه وکړئ چې د پورتي شکل رنگونه کټ مټ پیدا کړئ او په سمه توګه یې وکاروئ. که چیرته ستاسې انځور بشپړ نه شو، نو بیا هغه په کرکي تکمیل کړئ!

کورنی، دندہ: د انجور رنگہ کول پہ کور کی، بشپو کی!

اوو یشتم لوست

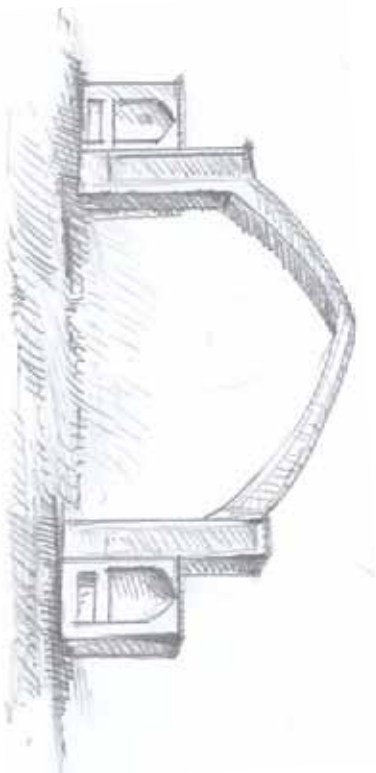
د لرغوني آثار

موخه: د تاریخي آثار د انځورولو او پرداز ورکولو زده کړه.

پوښتنې:

❖ زموږ د گران هیواد تاریخي آثار د نورو هیواد ونود تاریخي آثارو سره څه توپيرونه لري؟

بناغلي ښوونکی دي:

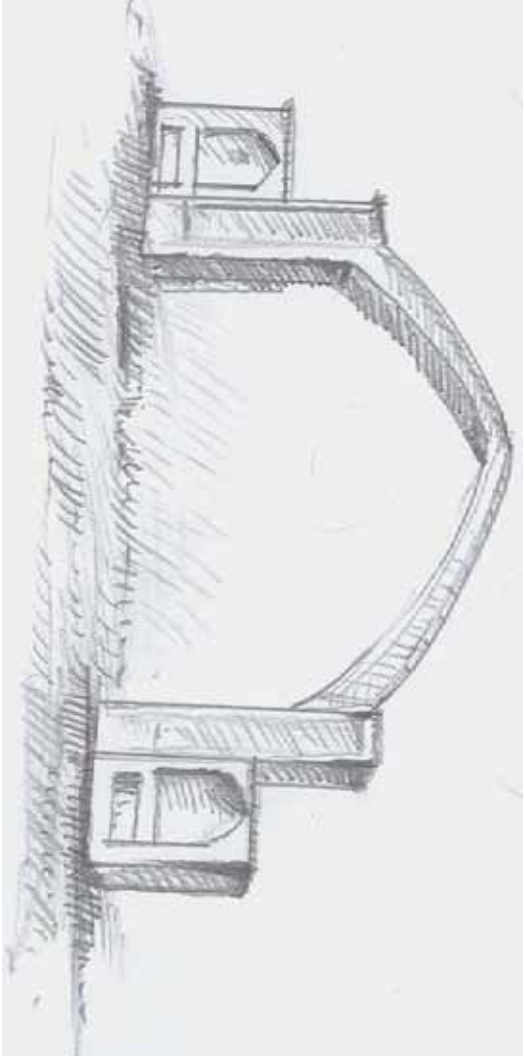
د افغانستان او د نړۍ د تاریخي آثارو په اړوند زده کوونکو ته معلومات ورکوي. پورتني شکل په توره دره په آزادو خطوطو انځور کړی او دوی ته سپارښتنه وکړې چې دتوري درې او کتاب له مخې انځور کړي وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دي د توري درې او کتاب له مخې د پورتني شکل انځور وکړي او بیا دي پرداز ورکړي.

اته ويشتم لوست

تاريخي اثار

موخه، د تاريخي اثارو پيژندنه او په خطونو باندې له هغې د انځور ولو سره آشنا كيدل

پوښتني:

❖ د بست كلا په كوم ځاى كې ده؟
❖ كوم تاريخي اثار مو تر اوسه ليدلي دي؟

گران ښوونكى دې:

د تاريخي اثارو په اړه زده كوونكو ته څرگندونې وكړي او د پورتي شكل په انځور ولو او رنگه كولو كې د دوى سره لازمه مرسته وكړي.

فعاليت:

زده كوونكي دې د لارښوونې سره سم پورتي شكل په تمو خطو انځور كړي، او بيا دې په رنگه كولو پيل وكړي.

نهنه و يشتم لوست

لاسي کار

موخه: د چاپيريال د ساده موادو څخه د تاريخي اثارو د لاسي کار د جوړولو سره اشنا کيدل.

پوښتني:

❖ تاريخي آثار له کومو موادو څخه جوړېږي؟

❖ د تاريخي اثارو له ليدني ورسته څه احساس درته پيدا کېږي؟

گران بنوونکي دي:

د پورتي شکل د لاسي کار په جوړولو کې دوی ته څرگند وني او لارمه مرسته وکړي او دهغي د جوړولو په طريقه يې وپوهوي له ختي، کاغذ او لرگي څخه کولی شي، چي پورته شکل جوړ کړي.

فعاليت:

زده کوونکي دي په خوږ لو وويشل شي او بيا دي د لاسي کار په هکله فکر وکړي او هر زده کوونکي دي لاسي کار جوړ کړي او له بشپړيدو وروسته دي په ټولگي کې د تنداري له پاره کېږدي.

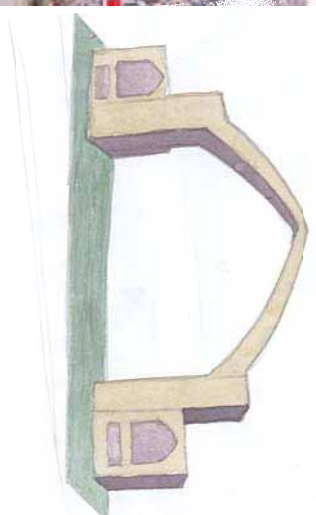
دیرشم لوست

تاریخي آثار

موخه له لرغونو آثارو څخه د یوه اثر د انځورولو او رنگه کولو سره آشنا کیدل.

پوښتني:

- ❖ د افغانستان د لرغونو آثارو په هکله څه ویلي شئ؟
- ❖ په خپل چاپیریال کې مو لرغوني آثار لیدلي دي؟

بناغلي ښوونکی دي:

د لرغونو آثارو په هکله زده کوونکو ته څرگندوونې وکړي او دوي دي وهڅوي چي د خپلي منطقي لرغوني آثار وگوري د امکان په صورت کې باید دوی په کابل کې د استقلال منار، په هرات کې د جام منار، په لشکر گاه کې د بېست قلعه، په پغمان کې له طاق ظفر څخه لیدنه وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دي د پورتنيو شکلونو څخه یو په تنو خطونو انځور او بیا دي په مناسبو رنگونو ښکلا ورکړي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**